

ANY XXVII.—BATALLADA 1427

NÚMERO EXTRAORDINARI

26 SETEMBRE DE 1896

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

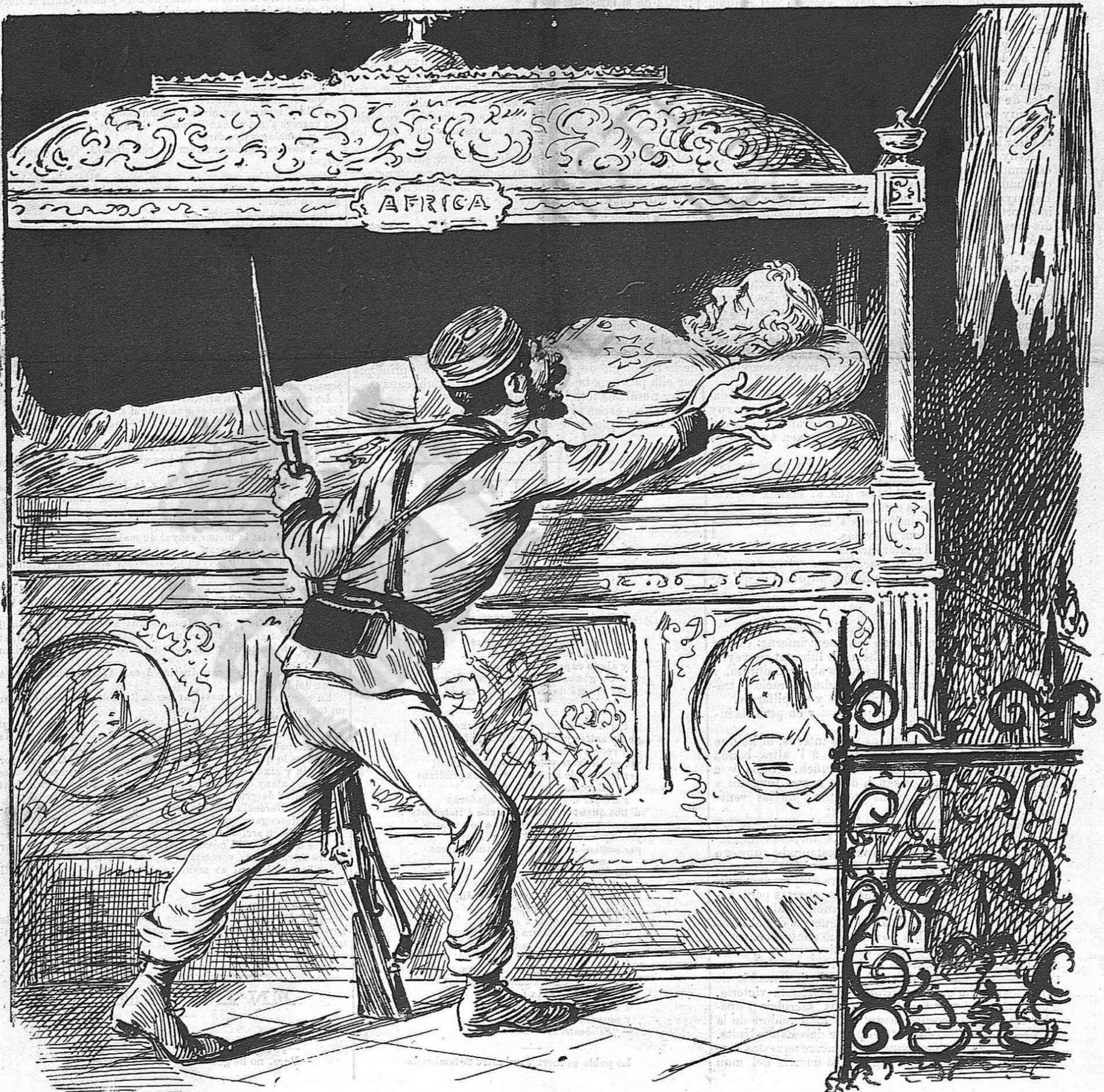
Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d'Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20 botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

29 DE SETEMBRE—ANIVERSARI (per M. MOLINÉ.)

—Alsí D. Joan, que han perdut l' esma!

UN RECORT Y UNA ESPERANZA

I recapitavam sobre 'ls preliminars de la gloriosa Revolució de Setembre de 1868, y comparava l'estat de la nació en aquells dies tristosab el que ofereix avuy, sincerament hauriam de admirarnos de que anàlogas causes no hajan produxit ja en aquestas horas anàlechs efectes.

Y al dir causes anàlogas no expressém la veritat ab la deguda justesa, tota vegada que la gravetat de la situació del país es avuy mes considerable y extremalment mes trascendent que llavoras. Lo mateix Cánovas ha reconegut així, al dir que desde la guerra de la Independència no havia atraressat Espanya un período tan critich com l'actual. Quan ell mateix fa aquesta confessió exponerà, jutji 'l país si no estarà del tot perdut ó punt imminent de perdres.

**

Avuy com llavoras, la llibertat individual es un mito.

Avuy com llavoras, las lleys, amparo del ciutadà, deixan de cumplir-se reynant la mes desenfrenada arbitriariat.

Avuy com llavoras, no s'tenen en compte pera res, las nobles y honradas aspiracions del poble; y 'l govern de la nació ha passat á ser patrimoni exclusiu de unes camarillas que tot ho falsejan y tot ho sofisticen, ab la idea de sostenerse en sa posició privilegiada.

Avuy com llavoras, se nota un divorci complet entre 'l govern y la nació, no existint medi legal possible pera realisar les aspiracions del poble.

Avuy com llavoras, se dilapida la fortuna pública, s'entrapa l'hisenda, se fan ilusorias totas las millors que haurian d'impulsar lo progrés moral y material d'Espanya, y 'ls ciutadans honrats baix lo pes de tributs insopportables, no poden alsar lo cap, enfonsantse cada dia mes en los abismes de una ruina irremediable.

Avuy com llavoras, la inmoraltat mes desenfrenada, ensenyorida de totas las esferas, aumenta paralelament ab lo despertar de una impúdica moixigateria religiosa.

Avuy com llavoras, los ultramontans en creixent audacia, protegits pel govern, procuran ofegar las expansions de la conciencia lliure é infiltrar lo seu esperit depriment en la gobernació del Estat, preparant en un temps mes ó menós llarch tots los horrors de una nova guerra civil religiosa, herba maleïda extirpada de tota Europa, y que únicament Espanya troba encare sahó propicia pera creixe y desarrollarse.

Si llavoras hi havia monjas com sor Patrocinio, qu'explotaven la superxerxa de las llagas, existeixen avuy convents de frares y de monjas en gran número qu'explotan tot lo explotable y s'enriqueixen a expensas de la nació.

Si llavoras hi havia un Pare Claret que tenia decisiva influencia en los mes alts poders del Estat, avuy se celebren Congressos de bisbes que al mateix objecte encaminan tots los seus esforços.

Las individualitats de llavoras s'han tornat collectivitas tan poderosas com atrevidas.

Per això hem dit al començar que la comparació entre aquells temps y 'ls actuals cedeix encare en desprestigi de l'època en que vivim. Estem pitjor de lo qu'estavam.

**

Y estem pitjor, per un altre motiu encare.

Llavoras nostres mals eran purament interns: existia fondo disgust, perque 'ls anhels de llibertat se veyan sistemàticament cohigits y castigats ab gran duresa, y perque la suspirada moralitat en l'administració se traia en tota mena de negocis bruts y despilfarros.

Pero Espanya no tenia compromesa y en perill la integritat del seu territori.

Mentre que avuy, a tots los mals interns, hi ha que afegirhi las dos guerres terribles que á l'altra banda del Atlàntic y entre les olas del Pacific, á Cuba y á Filipinas, absorbeixen la sanch de la nostra juventut y 'ls caudals de las generacions presents y de las venideras.

Guerres devastadoras, provocades principalment per las imprevisions, pels errors, per las torpes incurables dels governs de la monarquia restaurada, que no tingueren prou perspicacia pera prevenir-les, ni tenen avuy la briosa virilitat necessaria pera conjurar-les: guerras que semblan dos ferides mortals obertes pera donar sortida á las últimas gotas de sanch y als darrers al·s de vida de la nació espanyola; guerres de tal naturalesa, que donan lloch á un continuo contrast entre l'inagotable esperit de sacrifici del poble, que mogut del més alt patriotisme entrega tot lo que li exigeix los mateixos causants de la séva ruina, y la impotencia de aquests governs que per alcansar una ràpida victoria, no saben treure partit de tan costosos sacrificis y aparenen humils y apocats davant dels fomentadors de la insurrecció cubana, davant del poder dels Estats Units.

No, llavoras, no eran conegudas encare aquestas desventures y un estat tal de degradació davant del mon-

civilisat. No, llavoras, no s'havia iniciat ni s'preveya aquest Sedan vergonyós que ha vingut durant senmanas y mesos y anys enters y que s'prolongarà fins que la nació mateixa reclami la terminació definitiva de aquesta especie de liquidació de l'obra de Sagunto.

¿Com havien de consentir les masses politicas que ab tan briós heroisme, allá en vigilias de l'any 68, sustentavan les santas aspiracions democràtiques, un estat de cosas tan perjudicial y degradant?

Per menos, per molt menos, va realisar-se la gloriosa, la santa revolució de Setembre.

**

Pero en honor fins dels governs de Narváez y de González Brabo, s'ha de dir que tenian al menos lo valor de hostigar cara á cara á sos enemicis, que anavan sent tots los espanyols. Narváez y González Brabo blandian lo fuet del despotisme, ab una franquesa digna de millor causa. Eran homes de fibra, que fins ab sos excessos prestavan un bon servei: lo bon servei de des�tar la fibra del poble.

Los despotas de avuy, en canvi, prefereixen agitar l'ayga bruta de la corrupció y de la falacia, envenenant l'ambient que la nació respira.

Aquells eran lleons y 'ls de avuy son guineus.

A las urpades de la fiera han succehit las petitas astucias de la faristela.

Tot ho han empetitit, ho han deprimit tot: han casi anulat las aspiracions de reivindicació del poble, sembrant á mans plenes la desconfiança y l'escepticisme.

Volen viure de la nostra mort: se creuhen mes segurs ab l'agotament de las energias nacionals; no 'ls fá res que la nació s'anuli, mentres ells siguin los últims paràssits que quedin arrapats sobre 'l seu cadáver.

¡Ah! Coneixem de sobra 'ls seus malhadats propòsits y precisa contrarrestarlos á tota costa y per tots los medis.

Inspirémos en l'exemple dels que per salvar l'honor d'Espanya prepararon ab indomable constància y realisaren á la fi, á costa de immensos sacrificis, lo gloriós moviment revolucionari que tingué son triomfal desenllàs sobre 'l Pont de Alcolea.

Quan l'atmòsfera está carregada de miasmas infecciosos es quan més se necessitan las tempestuosas ráfagas que la netejin y l'asserenin. Després de la tempesta, brilla 'l sol.

Republicans espanyols: l'iniciativa de l'empresa 'ns toca de dret á nosaltres. Comensém per triunfar de nosaltres diferencies y de nostra apatía y triunfaré fàcilment dels enemicis de la idea que 'ns impulsa, que ho son al mateix temps de la nació poch menos qu'extenuada. Encare es temps de recullir l'honresa herència de la Revolució de Setembre, encarnant los principis per ella proclamats en las institucions republicanas.

Per nosaltres tots los perills de la lluya.

Pel poble espanyol, reintegrat en lo plé us de la séva soberanía, la glòria de salvarse.

P. K.

TIROTEIG

Aquell lleó bran y altiu s'ha tornat ovelha mansa y al matadero l'han duta pera ser sacrificada.

Quant siga l'ay degollat, escorxat y fet talladas, se reparfirà entre tots los qu'han sigut sa desgracia.

Un jutje pendrà la pell, un polítich sas carns magres, un soldat pendrà la sanch y algún capellà la llana.

Un gos carlí prepara ja sas dents per rosegà després tota la ossada.

Per defensá la patria quan ataquen gents estranyes la seva integritat; per recobrar las llibertats perdudes; per se en drets y devers tothom igual; per netejar lladres los llochs públichs daré cent cops la sanch.

Pero per defensar las menjadoras d'uns quants vividors cinichs é indecents que no tenen més patria que son ventre y volen sols la llibertat per ells; per sostén aquests tipus mamarraxos no dono sanch ni rés.

Has de permetre que 't robin, 't has de deixá atropellar 't has d'arrupi si 't estafan sufragi, lley, honra y rals.

No pots dir res si 't agafan y 't duhen á degollar mentre 'ells se quedan en terra fent negocis ab 'ta sanch.

Si de sa infamia protestas s'aixecaran indignats; y senyalant als babiecas:

—¡Filibusteros! 't dirán.

Lo poble es mort y un' altre Setembrada

ja es poch menys qu'impossible; los corps reaccionaris ja s'acostan olorant carn podrida.
En sa tomba Loyola y Torquemada com déuhen riure!

JEPH DE JESPUS.

ERROR LAMENTABLE

NCARE que á Montjuich no hajen tirat canonades ni les balcons s'hanjan guarnit ab domassos, sàpigans y entenguin que 'l senyor Morlesin, el propi senyor Morlesin ha vingut á Barcelona per uns quants dies.

¿Qué dihen? ¿Qué qui es aquest senyor Morlesin?

Nada menos que 'l secretari de 'n Cánovas, lo seu home de confiança, 'l que li porta 'ls comptes y li compra las capsas de mistos; el que li llegeix el diari y li grata l'esquena quan el monstre té picor y no s'hi arriba.

Pues el senyor Morlesin ha estat á Barcelona, y ab tal motiu 'ls caps-padres de la política y altres persones de viso, seguint l'antiga y perniciosa costum estableta, s'han esmerat en obsequiarlo, sembrant 'l camí de flors y ensenyantli la ciutat pél cantó més bonich y agradable.

—¡Miri quina Rambla! —li han dit: —¡miri quina Gran-Via!

—¡miri quin passeig de Gracia!

Pero de seguir que ningú s'ha recordat de dirli:

—¡Miri quina volta d'en Cirés! —¡miri quin carrer de las Ca-bras! —¡miri quin Arch de Bufanalla!

¿Qué succehirà ara?

Que al tornar á Madrid en Morlesin explicarà á don Antón que Barcelona es una ciutat brillantissima y floreixent, ahont els carrers s'anomenan Rambla, Gran-Via y passeig de Gra-cia, y 'l malguenyó dirà:

—Pues ara 'ls augmentarem la contribució. Qui tingui, que pagui.

Durant la séva estancia aquí, lo senyor Morlesin no ha fet altra cosa que anar de festa en festa, de tibetí en tibetí, de regalo en regalo.

Ha dinat á can Justin.

Ha visitat el Parch.

Ha recorregut el Port.

Ha esmorzat á Miramar.

Ha sigut materialment passejat en triomfo.

¿Obsequis? A dotzenas.

¿Convits? A cents.

¿Exhibicions de grandesa? A mils.

Si 'l senyor Morlesin ha judicat de la nostra ciutat per lo que ha vist, no hi ha segurament al globo capital més ditxosa y digna d'enveja.

Tot lo que podia entristar-lo se li ha amagat.

Tot lo que havia de disgustar-lo se li ha mantingut ocell.

Tot lo qu'era ocasionat á inspirar-li ideas tristes se li ha conservat secret.

—Lo senyor Morlesin arribarà á la Cort, acariciat encare per las impressions seductor-as que d'aquí s'haurà endut.

—¡Quina ciutat Barcelona! —dirà: —¡quina ciutat més pre-ciosa y felis!

—¿Qué ho dius de serio? —exclamarà don Antón.

—Estich entusiasmant. ¡Allò es viure á lo grande! ¡Allò es gastar y d'rrotzar!

—¡Y donchs allò de la crisi, y la falta de feyna y totas aquellas lamentacions que per allí solen exhalar ab freqüència?

—No 'n sé res.

—¡Ni has vist la menor senyal de malestar econòmic ó de porvenir una mica obscur?

—Al contrari! Un porvenir clarissim: ara estan posant la llum elèctrica per tot arreu.

—Donchs apretém per aquella banda, noy; apretém. ¡Vés qui fa cas de queixas ni romansos d'aquests.—

Y es natural que sigui aixís.

Enhorabona. 'ls que han accompanyat al senyor Morlesin li-haguessin fet gruar els obsequis, y hasta com qui diu obligat á passar una mica de gana, tots aquests perills ens hauriam evitats.

En lloch de durlo á can Justin, á cal Afarta-pobres ó á la fonda del Recó.

En compte de ferlo passejar per la Rambla, portarto á donar un tom pél carrer de las Moscas.

Y lluny d'enlluberarlo exhibintli una riquesa qu'estém molt lluny de posseir, procurar entristar-lo ab l'espectacle de las principals miserias que s'abrigan á Barcelona.

Això es lo que devien haver fet los acompañants del senyor Morlesin y això es lo que 'ns hauria donat millor resultat, que no aquest afany de petulant ostentació qu'és la font principal de la nostra desgracia.

¡Quina diferència entre las agallades que en Cánovas ara agafarà y 'l desengany que hauria sufert llavoras!

En Morlesin arribant á Madrid magre y desmillorat en quinze dies d'estar entre nosaltres, seria 'l més eloquent defensor nostre davant de la voracitat del poder central.

—Tan malament se menja á Barcelona? —preguntaria 'l monstre.

—Ja ho ven!...

—Y de quartos, com estan?

—¡No me 'n parli!... Totas las autoritats locals y principals personatges (sab qu'van fer, encare no 'm van veure?... En-matllevarme cinc duros cada hú.)

A. MARCH.

EN LO TEMPLE

SONET

—De qu' s'acusa? Expliquis pecadora.
—Pare, no ho goso á dir de cap manera;

lo pensarhi tan sols, ja 'm desespera
y frenética m' posa.

— Bah, senyora,
sossegus y s' expliqui sens demora.
— No puch, que al recordarho, mossen Pere,
ma conciencia's desfá en batalla fera
y mon cor destrossat, llanto amarch plora.
L' infame....
— Acabi. (Y respondugu plorosa:)
— Va seduhirm tot dihentine: «ingrata, hermosa»
— Cóm fou que l' enganyés eix perudulari?
— Sols recordo d' aixó una curta estona
que 'm digué entre caricias: «au, titona
!Que estém ben sols dintre l' confessorian!»

F. CARRERAS P.

LOS FRARES DE FILIPINAS

OLEN presentarlos els que tenen interès en ferho, com los únichs elements capassos de mantenir en aquellas islas lo predomini d' Espanya; y que contra aixó hi ha molt que objectar, ho diuen personas ilustradas que han residit allí molts anys, tenint occasió de observar d' aprop la conducta dels tals frares.

Entre aquestas personas cal citar lo distingit escriptor D. Nicolás Diaz y Pérez, qu'en uns notables articles que vè publicant en *La Justicia* de Madrid, dona por menors y detalls curiosíssims dignes de ser coneguts y apreciats degudament. En la impossibilitat de reproduuir los indicats articles per enter, espigolarém en ells lo que 'ns sembla més aproposit per fixar l' atenció pública. Y consti que 'ls fets que cita l'Sr. Diaz y Pérez no han sigut fins ara contradits per ningú. Los mateixos frares que podrian pendre la paraula, no ho fan, sens dupte per allò que dibén a Catalunya: —Altra feyna hi hâ.

* * *

¡Y tal feyna y tal dolor!... No contents los frares ab disfrutar del govern un sou considerable per dedicarse a son ministeri espiritual, s' entregan a l' explotació del pais en gran escala. Desde l' sigle XVII venen percibint los delmes que 'ls produxeixen sumas enormes. Escullen pers cobrarlos lo dia de difunts, aprofitant la preocupació dels indios de que als morts pera que puguin entrar al cel es precisi donarlos menjars.

Lo dia 2 de novembre acuden al convent grans convoys de carros carregats de arrós y altres fruits del pais destinats a obrir als difunts las portas de la gloria; Los frares ho arreplegan tot, ho depositan en sos magatzéms, y quan se presenta ocasió s' ho venen als comerciants, generalment xinos, reali sant un negoci gris y assegurat.

No n' hi havia prou ab un dia de difunts y n' han inventat un altre que s' escan en lo mes de maig, època de la collita del arrós. ¡Calculin si 'n serán los tals frares d' *arròssaires*!

Ademés dels funerals que celebran pellos que's moren, han inventat la celebració dels mateixos pellos vius que pagan. Així los indios que creuen en la eficacia de aquestas oracions, se fan celebrar funerals de viu en viu, a benefici de las comunidades religiosas, que si pregan a Deu ho farán perque mantingu per *in eternum* las santas creencies de aquells catòlics de color d' oliva confitada.

* *

Respecte a l' administració dels sacraments, los rectors (frares) ab tot y tenir cotxe sufragat per sus respectivas principals, usan un sistema particular. Si 'l malalt es rich y paga per endavant, acuden al seu domicili y 'l combregan y extremauncian sense molestia del pacient; pero si es pobre y no pot esquitxar la mosca, no hi ha més remey que portarlo a la iglesia ó al convent en una especie de camillas fetas d' estora, encare que pel camí 's reverti.

Se cita l' cas del oficial tercer de la intendencia de Manila, Sr. Aragón, que veientlo sos companys en perill de mort, acudiren a reclamar los auxilis espirituals del rector de Sant Sebastià. Estava l' frare agradablement entretingut ab unas babays (noyes macas *amigas de hacer favores*) y no hi anà a pesar dels reiterats recados que li enviaren. Mori l'Sr. Aragón sense sacraments, y 'l frarot tement que las queixas de la familia arribessin a la superioritat, inventà la patranya de que uns individuos, tal vegada francmasons, quan se disposava a entrar en la casa del moribundo li tiraren a empentars al carrer.

Los casaments dels richs se fan a domicili, si ho pagan bé; pero 'ls pobres que no poden satisfer més que 'ls drets marcats, en un dia dat els casan a tots junts, formant un rotillo, ab lo frare al mij que 's despatxa a la vegada.

En algunes parroquias rurals lo frare disposa que la nuvia passi uns quants dies al convent *pera prepararla* en la doctrina cristiana, y no son pochs los nuvis, fins los més mansos, que 's donan a tots los diables, reçelant que a Filipinas encare està vigent lo dret de cuixa abolit a Europa ab los més usos del feudalisme.

Se fan los bateigs cobrant drets considerables, ab tarifa especial per la capa que usa l' frare, per los ciris que s' encenen, fins pelos repichs de las campanas.

També 'ls enterros estan subjectes a variaz categorias, segons el rumbo que gasta la familia. Als pobres se 'ls facilita una caixa que serveix per tots los que son portats al cementiri, descarrigantlo en la fossa com una imunda mercancía. Pero consti que fins així ha de pagar alguna cosa, perque a Filipinas no s' enterra a ningú de franch. L' indio desde que naix fins que se 'n vá a l' altre barri es materia explotable pel frare.

En algunes provincias quan lo mort es casat y no deixa fills, lo frare recull (a pesar de la protesta de la víuda) las robes y efectes que pertanyien al difunt y s' es ven, aplicant l' import a sufragis per la seva ànima.

* *

Y ara, aquí va un tros de traducció literal.

— La moralitat dels frares filipino corre parellas ab son amor als quartos. No hi ha rector que no sostengui amistats ab va-

rias donas (babaya), las quals no oculten la seva condició de amistansadas (barraganas).

— En sus casas se veulen noys dels dos sexes, tots ells mestissos, y al preguntarlos si son fills de algun castila, responden que son hijos del Padre, com anomenan allí sempre al frare, párroc de la localitat. Per això en tots los pobles hi ha barraganas senyalades com las señoras del Padre, que a molt poc de meréixer aquest nom son mestresses de las principals propietats de la comarca, abont viuen molt respectadas dels seus convebins, per allò de por la peana se adora al santo.

La situació dels coadjutors, generalment indios sortits dels seminaris del país, es sumament trista. Sobre d' ells pesa la part més fatigosa dels treballs, sense rebre apenas sou, collocats casi al mateix nivell de criats domèstics dels frares.

Lo que passa en las missions no es menos escandalós. Los frares generalment consumen en la ociositat dels convents més confortables de las provincias, las sumas que el govern destina a la conversió delsigorrots, esperant que las bayonetas els converxin pera després, y al amparo d' aquestas anar a explotarlos.

Y tornó a traduir:

— A la illa de Negros (no recordo ara en quina localitat) hi havia un párroc, frare recoleto, que ademés de las seves aficions a las babayas tenia l' vici lleig del incest. Públicament s' assegurava que feya vida marital ab las fillas hagudas de las seves amistansadas. A una d' elles la casà ab un castila pobre, y li donà un bon dot, ab el qual feu negociar al gendre. Quan los negocis cridaven a aquest fora del poble, l' frare passava las nits a la casa de la seva filla, ab escàndol de propis y extranys.

— L' arquebisbe D. Gregori Melitón Martínez lliurà al poble de la presència d' aquest párroc, que caygné sobre un altre localitat abont se l' feu objecte de una continua vigilancia.

— Se donan molts cassos en que 'ls frares agustins, recoletos, franciscans y dominics estan familiarisats ab l' incest. Tant dels uns com dels altres se veulen exemplars de no haver tingut repugnància en casar la filla haguda d' una amistansada ab lo fill hagut d' altra, sens dupte perque 'ls respectius dots s' acumulin millor y produueixin l' apetescut profit.

— Pero algún discret lector que passi la vista sobre aquestas ratllas y no sàpiga lo que ocorre a Filipinas, se preguntará avergonyit. ¿Quinas autoritats té Espanya al arxipèlag? ¿Com poden permetires tan indiges fets? Los bisbes de Cebú, Nova Cáceres, Jaro, Nova Segovia y el mateix arquebisbe de Manila, i què fan pera millorar las costums d' uns religiosos tan depravats?

— Los bisbes!.. !L' arquebisbe!.. No se sab d' aquests senyors en lo pais més que per las rendas que disfrutan y pels sou que cobran. Ara mateix l' Excm. é Ilm. Frá Nozabrán, espill de formalitat frailuna y archi-episcopal, ha donat lo següent exemple:

— Sigui nombrat arquebisbe de Manila, y avants d' embarcar li sembla molt bê donar un petit passeig per Europa. Així ho feu, y al arribar a Manila reclamà l' pago enter del sou y sobresou, desde la fetxa del seu nombrament, sent aixís que la lley sols autorisa l' abono d' havers pels arquebisbes desde l' dia de la fetxa del seu embarrat.

— A tal pretensió s' oposa l' ordenador general de pagos; pero l' arquebisbe feu pesar tant la séva influencia y donà al ordenador tals seguretats de que ningú impugnaria l' pago, que per fi s' firmà l' llinament, y 'l bô de l' arquebisbe embutxacà uns quants milers de duros, sabent que no li corresponian.

— Anaren després los comptes al Tribunal, y aquést, com era de rigor, no aprobi l' pago, ordenant lo reintegro. L' arquebisbe apela al Consell d' Estat; aquést aproba l' fallo del Tribunal de comptes, y tornó a notificar al arquebisbe l' reintegro de la cantitat per ell mal cobrada; pero com que 'ls arquebisbes a Espanya, y més encare 'ls de Filipinas, son de distinta naturalesa de las demés personas, respongué que no reintegrava res: que ho fea primerament l' ordenador de pagos que firmà l' ordre, y que després, quan aquést hagués satisfat la cantitat que se li reclamava, l' demandés davant dels tribunals, y llavoras ja veuria lo qu' ell contestava.

— Això consta en l' expedient que radica avuy en l' Intendencia de Manila. Ab lo qual l' Estat té que cobrar d' una part del seu mensual (si no està cessant) al ordenador qu' autorisa l' cobro, y està clar que d' aquí que s' hajen recanuds los 19,000 duros a que ascendeix el pico, ja haurà desaparegut del mon dels vius lo pobre ordenador, ab lo qual lo primorós arquebisbe no haurà pogut reintegrar a aquést la cantitat tan indignament presa per ell.

* *

No volém, per avuy, copiar ni extractar més. Diuen que per mostra basta un botó, y aquí tenen tota una botoniadura.

Davant d' aquests exemples no es estrany que 'ls indigenas de las islas Filipinas, modelo fins ara de lealtat, de sumisió y mansuetud, comensin a tirar guitzas. Diuen que contribueixen a un resultat tan deplorable l' actitud dels jesuitas, que estan en guerra oberta ab las demés comunidades religiosas, gelosos d' absorbir lo seu predomini y ferse sévas las gangas que aquelles tan opíparament disfrutan.

Tots se disputan lo bragué de la vaca mansa, que al últim s' ha tornat rabiosa.

Ara sols falta que l' país tingui d' anar a saldar ab la séva sanch y 'ls seus recursos las depredacions y las infamias d' una cabillo d' explotadors, als quals s' empenyan en ferlos passar com la més alta representació de la mare patria en aquelles llunyanas terres.

Ben car paguem y pagarem encare la nostra imprevisió. Totas las nacions procuran a sus colonias los beneficis de la civilisació, difundint la il·lustració moderna, desarrollant ab gran eficacia lo progrés en totas sus esferas, basant lo seu predomini en lo foment de la producció y del tràfec.

Nosaltres hi enviem frares a explotarlos y bayonetarlos a corrètir lo disgust dels que s' senten indignats, y 'ls llansen al camp de la rebelió.

A la desventurada Espanya se li pot dir: — Ay, noya, qué'n portarás de capellans al enterró!

A DON CARLOS

Poderós rey (sense y grega)
monarca, sense vasalls,
héroe, sense heroicats,
¿per quin motiu fa uns quants días
l' has dada per predicar,
referintnos lo que pensas
sobre 'ls problemes actuals
y ficante en un entero
hont ningú t' hi ha convidat?
¿Per què tens de marejarnos
ab discursos rimbombants
dels quals, sent tú qui 'ls disparas,
ningún' ha de fer cap cas?
¿No veus que lo que tú explicas
fins el Noy de Tona ho sab?
¿No comprens que obrir la boca,
per dir sols vulgaritats,
es perdre 'l temps y armar gresca
sense com vé ni com va?

— Que aquí estém mals. Ja ho sabiam.

— Que l' país està agotat.

— V'ya unas coses més novas!

— Que això pots acabar

ab un bullit de cal Ample.

— Si hasta 'ls baylets de tres anys

hi diuen a les ninyeras!

— Qu' es necessari lluytar

per desf' 'ls núvols que 'ns voltan.

Vaja.... désat; possa un tap

a ta boca sandanguera

y no 't tornis a ficar

allà hont ningú t' hi demana;

que aquí, encare qu' estém mals,

no ho estém tant, a Deu gracies,

que tinguem necessitat

dels consells que pugui darnos

un rey del teu tarannà.

Sembra mentida que un tipo

que ha fet a Espanya més mal

que cent pedregades juntas

y trenta ciclons plegats,

tingui avuy la poca.... latxa

(dich latxa, per no posar

la paraula verdadera

que correspon a aquest cas.)

de vení a f' l' Jeremias,

exclamantse y lamentant

las penas que 'ns affligeixen

per tots lo quatre costats.

— Per què l' bon cor que ara mostras

no 'l tenias anys atrás,

quan els teus dignes sicaris

rodavan per monts y plans

regant nostra pobra terra

ab riús d' ignocent sanch,

destruïent trens, cremant pobles

y fent mil atrocitats

baix los plecs de ta bandera

y en nom del teu Deu de pan?

Desenganyat, cocodrilo;

los que ara 't veulen plorar

saben massa que tas llàgrimas

son d' actor adotzenat,

y per xò l' Espanya ent'ra

al sentirte predicar

abocant sols despropòsits

y concep'tes rebregats,

no troba cap més resposta

al teu sermó insustancial,

que dirts: «Rey de camama,

LA CAMPANA DE GRACIA

—Ara si que 'l cas es grave!
Si vosté no 'ns muda 'ls daus
y engipona aquest tinglado,
això se 'n va á can Pistraus.

La oposició desbocada
arma tal soroll d' infern,
que ha acabat ab sos discursos
per aturullá l' govern.

No sabén per hont girarnos,
la incertitud ens consum...

¡De vosté, oh noble don Práxedes,
esperém un raig de llum!

Aga! 'l tren desseguida,
y vingui al moment aquí...

—Creguin que ho sento;

no puch veni.

—Ave María puríssima!

Senyor Sagasta, per Deu,

no 'ns giri així las espàtulas!

Los diputats fusionistes
presentan à cents, à mils
esmenas, perque no suri
lo projecte dels carrils.

Ja sab que això 'ns desbarata
nóstres admirables plans

y qu' en cas de una derrota

quedarém lligats de mans.

—Vingui à humanisà 'ls seus socis!

—Creguin que ho sento;

no puch veni.

—Lo qu' es aquest cop no 's torbi
ni vulgui fé cídos sorts:

desseguida, à corre-cuya

deitjém tancar las Corts.

Pero avants, per no quedarnos

démà sense cap diner,

ens fa falta que s' aprobi

l' empréstit que volém fer.

Y com al Congrés remugan

y 'l Senat no 'l vol vota,

si vosté no 'ns fa esqueneta,

l' all-y-oli 's negarà.

—Se l' espera! (Corri, vingui)

no 'ns deixi encallats així!

L' ONCLE SAM

Las seves simpatias pels mambisos li van sorint á la cara.

—Creguin que ho sento:
no puch veni.

—Tot està arreglat, don Práxedes!
Tenim llest lo dels carrils,
qu' es com dir que 'ns hem fet nostres
als Pereires y als Rothschilds.
Los projectes y convenis
que teníam embastats
han sigut al cap y al últim
completament aprobats.
Y per fi, lo que corona
las nostres aspiracions,
es que ja està à punt de marxa
l' empréstit de mil milions.
Per lo tant, sempre que vulgui
y tingui gust de veni...

—Qu' es lo que sento?

—Ja soch aquí!

C. GUMÀ.

MORLESINADA

Á venir Morlesin á Barcelona: Morlesin, l' home de confiança de don Anton, lo seu amic intím, lo seu secretari particular, lo consol de les seves penes y l' mantenedor fidel de les seves alegries.

En Cánovas es més que Calígula.
L' emperador romà tenia un caball; D. Anton té un gos y un Morlesin.

Per la majoria del pùblic de Barcelona, per la gent de bé que sua y traballa, qu' esquitxa totas las contribucions que li exigeixen y entrega tots los fills que li demanan, en Morlesin ha passat enterament desaperebut.

En cambi 'ls cacichs y 'ls seus atlèters, els que disfrutan les dolurs del poder ó 's daleixen per disfrutar-los; els que tot ho esperan de la complacencies ministerials renunciants á l' eficacia de les lleys; els que tiran l' am en lo riu revolt de la política al ús y 'ls que fregeixen y's menjan lo peix que logran pescarhi; tota la càfila de vividors, tupinaires, tramposos, empusteros y traficants, fan empentes per saldar, afalagar y obsequiar al favorit del favorit, al secretari del privat, al Mosen Borrà del primer ministre de la Monarquia.

Si l' duenyo del hôtel ahont s' hostatja en Morlesin compren los seus interessos, no tindrà mes remey que fumigar lo seu establiment. En un moment donat s' ha ficat á casa seva tota la podridura de la corrompuda política imperant, y això sempre deixa rastre de miasmas infecciosos.

Pero ¿qué ha vingut á fer en Morlesin á Barcelona?
¿Ha vingut á veure caras falsas y á extremer mans mes ó menos brutas?

¿Ha vingut á prepararlo cambi dels que tenen agafada la paebla pel mànech, perque mentres els qu' estaven relegats al olvid trenaix los ous y fassin la truyta ab los interessos de Barcelona y demés pobles del Plà y de Catalunya entera, ells s' ho estiguin mirant y reposin un quant temps?

¿Ha vingut á donar unas bonas fregas á tals ó qual pantomilla?

¿Ha vingut á preparar una gran cassera de pinsans, per quan los aucells vagin de pas?

Ningú pot afirmarlo. Lo que sigui sonará.

Lo que á mí 'm consta de una manera evident, y per saberho de bona tinta, ab tinta de imprenta ho deixo consignat, es qu' en Morlesin, gran coneixedor de totes las debilitats del seu amo y senyor, entre las quals s' hi contan las seves aficions literarias, un dia va ferse acompañar á certas llibreries de lance, y allí va agabellar una porció de llibres bastant anticis.

Altres forasters que venen á Barcelona, se'n importan unes quantas nates del carrer de Petritxol ó un bon tortell del acreditat Forn de Sant Jaume per obsequiar als seus amics ó á la familia. En Morlesin perobsequiar al seu mestre vol emportar-se'n llibres.

¿Y de què tractan los llibres adquirits per en Morlesin? Senzillament, de las guerres sostengudas per Catalunya contra l' ominosa tirania de Felip IV y la privansa desastrosa del Comte Duch de Olivares.

Materials preciosos per D. Anton, que ha sigut sempre aficionat á estudiar y descriure un dels períodes mes tristos de la historia patria, ó s'igni la deca lencia de la Casa de Austria.

No dubto que quan en Morlesin li fassi present de aquest regalo, l' Mónstruo se sentirà conmogut fins á lo mes fondo del ànimia, y es de creure que tant bon punt obrí aquells llibres s' olvidarà de tot, dels soldats que moren á Cuba, dels que s' embarcan camí de Filipinas; de 'n Weyler y de 'n Blanco; de las trastadas continuas que 'ns jugan los Estates Units y del aisllament en qu' 'ns trobem dintre del món; de las dificultats que porta involucradas la busca de diners á tota costa, y de las bandades de còrs que alatzant se cerneixen sobre las últimas despullas de la desventurada Espanya.

Fins avuy qu' estém travessant un período angustiós, prenyat de dificultats y de perills, en Cánovas no sab sastreures á sas aficions predilectas.

Totas las decadències l' encantan. Per això estuda la de mitjana del segle XVII y efectúa la de últims del segle XIX. Escriu un' obra històrica y 'n realisa una de actualitat completament anàloga á aquella.

Vol passar á la posteritat y logràr passarhi, encare que ha ja de ser en companya del seu indispensable Morlesin.

P. DEL O.

RELIGIOSAS

Es punt de religió lo separarnos
del egoisme que 'ns corseca 'l cor,

y l' home religiós, sols á Deu prega
perque li dongui sort.

Quan veig aquells que á un baix preu
s' han fet richs, ma fe's desploma.
¿Com religiosos se 'ls veu
no tement lo llamp de Deu
y si lo progrés del home?

La campana del temple toca l' Angelus,
es l' hora de resar.
Lo rey y 'l pobre á Deu sa oració elevan
per sa prosperitat.
La campana ha deixat de tocar l' Angelus.
Tothom á descansar.
Lo rey en son lit regi d' or y sedas,
lo pobre en un mal jas!

Las llàgrimes que llenya
per la miseria l' home
diu que Deu per honrarlas
en richs brillants transforma.
Y així que brillants quedan,
la vanitat fastuosa
ab l' or los acapara
y el orgull los condona.
Es dir que aquí en la terra
las llàgrimes dels pobres
son los brillants que ostentan
diademas y coronas.

— Per qué Deu així deixa
ostentar la seva obra
sens castigá á eixas testas
que l' orgull atresoran?
Perque prou càstich tenen,
aqueells que així s' adornan
ab llàgrimes dels débils!
ab llàgrimes dels pobres!

V. COTS SAMÓN.

UE s' haja manat sumariar al enginer que dirigí la desgraciada varadura del *Princesa de Asturias*, francament, no ho trobo just.

Si s' empapela á un enginer per havérseli encallat un barco,
¿qu' es lo que no haurá de ferse
ab un ministre com en Beranger, que fa ja la mar d' anys que té encallada á tota la marina espanyola.

L' altre dia un feligrés va anar-se á suicidar dintre de la Catedral.

Y dich qu' era un feligrés, perque això de anar-se á matar dintre de un temple catòlic, únicament se li pot ocurrir á qui tingui molt arreladas las creencias.

L' infelís va realisar la seva tétrica hassanya al peu mateix de la capella baptisteri, com si hagués volgut dir:

— Aquí van posarme la crisma, y aquí me la rompo.

Un arbre corpulent del Passeig de Gracia, davant del Jardí espanyol, va caure á terra tot de un plegat produint un gran estrépit.

Segons sembla, á pesar de la seva pompa tenia las arrels podridas.

D. Anton, ja cal que prengui exemple de aquest arbre. Vosté també las hi té.

Lo número dels capitans generals que pot haverhi á Espanya, està completament de sobra.

Y no obstant hi ha qui demana qu' s' concedeixi l' tercer entorxat al general Azcárraga, per l' activitat y la diligència de que ha fet gala al enviar á Cuba, en molt poc temps, 1.100 milions de 200,000 homes.

¿Son tan rellevants los mérits contrets pel general Azcárraga que mereixin aquesta suprema distinció?

Donchs que se li dongui; pero sense aumentar de cap manera l' número dels capitans generals, que segons la llei, ha de tenir l' exèrcit espanyol.

Aixis donchs, tractantse del cas present, s' hauria de dir:

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

Aixis donchs, tractantse del cas present, s' hauria de dir:

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras ab lo general López Domínguez.

—D. Arseni: estiri 'l bras que li descusiré.

Y si L. Arseni s' mostrés massa 'ressentit, l' única ventajeta que podria concedirs'li fora que s' ho fes á palleteras

Diu en Sagasta que té gran confiança en les energies de la nació que son inagotables.

La llàstima es que l'efecte de aquestes energies està completament neutralitzat.

Si les energies de la nació son inagotables, inagotables son també la barra, l'utopí i la impericia dels governants.

¡Y pota! —com diuen els castellans.

«Desde la guerra de la Independencia no havia atraçat Espanya una situació tan grave com l'actual.»

Així ho ha dit en Cánovas ab aquella boca que no ha tingut aturador pera demanar al país los majors sacrificis.

Y no obstant, jo crech que l'Mónstruo s'equivoca no apreciant degudament tota la gravetat de las actuals circumstancies.

Perque en temps de la guerra de la Independencia hi havia un poble plé de fé, viril y energich, capás de fer impossibles. Y avuy al poble español l'han enervat y 'ls grans sacrificis que se li exigeixen mes sembla que 'ls fass un autòmata que un ser conscient y lliure.

Un'altra diferència essencial:

En temps de la invasió napoleònica, Espanya tenia les Corts de Cádiz; y avuy tenim en cambi les Corts de Morlesin.

L'ex-Tero se'n va per la boca qu' es una llàstima.

Cada vegada que té la fortuna de rebre la visita de un periodista, aprofita l'oació de dirli lo que pensa, lo que sent, lo que 's proposa.

Pensa que l'Espanya va mal... y sobre aquest punt particular tothom opina lo mateix.

Sent qu' ell aviat ho arreglarà tot... y en aquest particular no hi ha ningú que no recordi la manera que tenia de arreglar las cosas, quan llenava las seves horades desenfrenades á la muntanya, posantse á la mateixa altura dels actuals mambisso.

Y 's proposa estarse quiet, mentres Espanya corrants perills.

Es lo millor que pot fer ara y sempre, si no vol rebre dugas coses.

Disgustos y pallissas.

Continuan á Turquia las matansas de cristians.

Y Europa permaneix contemplant tranquilament l'horrendo espectacle, sense que se li ocorrí dirli al Sultán:

—Deixa estar la mitja-lluna
ab que trinxas als cristians,
ó á tú y á la mitja-lluna
vos envio al botavant.

**

Y encare del govern turch continuaran d'hientne la sublime puerta!

¡Sublime!....

Mes propi seria dirne la Porta de la Carnicería!

¿Quí dimoni s'haurá trencat la cama?

Pregunto així al enterarme de que l'Audiencia Provincial de Tarragona ha admés la querella presentada contra l'Sr. Vallejo, jutje que sigue de Tortosa, per haver proclamat indegudament á n'en Tort y Martorell, diputat pel Vendrell, al presidir la Junta d'escrutini.

De manera que així vol dir....

No s'entussiasmin massa depresa, que de l'admissió de una querella á la pronunciació de una sentencia condemnatoria, hi ha molt camp per corre.

¿Y á la justicia prender?
vaya que no puede ser!

L'esperit li decau, sent un gran defalliment de forsas, los brassos li van penjim-penjam, la seva mateixa conciencia li està d'hient: —Cá! no vas ni pots anar.

Y en aquests moments es quan se fa donar los bombos mes insensats pel *Figaro* de París y altres periódichs que únicament aplaudeixen quan se 'ls paga á tant la ratlla.

**

Y ara una anècdota.

Un dia una cantant qu'estava molt impresionada, al donar la primera nota va etxegar un gall esgarifós; tan esgarifós seria que al sentirlo ella mateixa va caure desmayada.

Y la claque del teatro vinga aplaudir desaforadament.

Quan després se 'ls preguntá perque ho havien fet, respondueren:

—No per lo mal que canta, sino per lo bé que 's desmayà.

**

¡Trista sort la nostra!

Un home fatal ens està portant al abisme al eco estrepitos y ridicul dels elogis de la premsa extrangera mercenaria.

Si estava escrit que havíam de caure, esperavam fer-ho heròicament al espinguet de la trompeta épica, y se 'ns fa morir de la manera mes grotesca al só de un desconcert de bombos desafinats.

D. Anton s'anysora.

Suspira per en Romero Robledo, vol á n'en Romero Robledo al seu costat, y no passa per menos que per concedir de nou una cartera á n'en Romero Robledo.

Ab això se li esbalota 'l galliner; pero tant se val: ell no passa per menos sino perque li portin desseguida al ex-pollastre de Antequera.

En Cánovas demostra que no es de distint condició que 'ls malalts de gravetat, que quan se senten morir demanan sempre que 'ls hi portin als seus amichs.

Qui mes ha contribuït á arrenglar la qüestió de la pròrroga de las concessions ferro-viarias, es precisament qui ab mes energia en un principi s'hi oposava.

En Montero Rios.

L'home de las virtuts romanas, com li deyan un temps.

Pero que en lo successiu se li haurá de dir: L'home de las virtuts.... romans!

QUENTOS

A un tipo molt escandalós y al mateix temps molt cobart, al mitjà de una disputa, de la plantofada que van planfarli li varen fer saltar dos dents.

—¡Ah! —exclamava —no sab aquest ximple lo que ha fet.... Jo li faré pagar molt car.

—Qué pensas fer? —li preguntava un amich.

—Denunciarlo.

—Al Tribunal?

—No, ca, no estich per gastos. Lo denunciaré á l'Administració econòmica, perque li posin contribució com á dentista.

Un ex-borratxo deya que qui l'havia corretjat del seu vecí predilecte era l'horror á la sogra.

—Figurens—afeja—que cada vegada que m'encabrinava, 'n vega dugas!....

A L'INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

1. XARADA. —Ca-mi-lo.
2. ANAGRAMA. —Paula-Palau.
3. GEROGLIFICH. —Desde casa á Sans un pas.

Han endavatin las 3 solucions los ciutadans Martinet, J. Pieira, Nicodemus, Un burrot de la Bomba y Pau Respall; n'han endavinadas 2 Un Berlínés, M. C. C. y Tiquitrach, y una només, J. Sanfelius y Fill de Tona.

XARADA

Si prens un tall d'una-dos
que dos-tres no cabi á l'olla
mitja butifarra negra
(Dos mitja valdrà mes tota)
pernil, arròs y fideus
quarta terça vols tapioca,
prima be alguns macarrons,
y sino pasta de moda
signrons y poqueta col,
no faltant bona pilotà,
dos tercera t' asseguro
que al instant, ab poca estona,
en qualsevolga total
podràs fer sabrosa sopà.

OCSICNARF.

TRENCA-CLOSCAS

D.ª MANUELA VILIA
VILOVÍ.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títol de un sainete català y 'l nom del seu autor.

ANTÓN FONT.

ACENTÍGRAFO

A dins d' una catedral
me digné lo noy de n' Bot
que veié quatre total
bebentse de dins de un got
l' oli de tot.

VICENTÓ.

CONVERSA

—Ahont vau aná ahí vespre?
—Vam aná á veure La Verbena de la Paloma.

—Ab qui, ab la Pepeta?
—No, ab lo que te hi dit primé.

UN QUE 'N TRAGINA.

D A M
O O O
N E
T
N E N
L O O
G O O
O O O

PAU PICATALONS.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans J. Saurí, Tafoy, J. Samoc y Sèvir, S. Roch, Nas de Patata, J. Aubert, A. Font, Un ex-mistaire, Ramell d'Ortiga, J. Martorell, J. Robert P., L. Busquet R., M. Amat, J. Malagrida, E. Bosch y Viola, C. Allenrog A., Ll. S. Pernil, M. S. de la Orta, Chelin, J. Tarinas, J. Geremias, C. de Alfonso, T. Arcudi Priu, Galan per tot, M. C. Vilamasa, Alaconador de Vilafanca, Pep Trenyina, B. Elias, M. Prieto, J. Rocavert, Andreu Serra, Americo Pobre, Gall Crisostomalment y J. Salom: —Lo que envian questa setmana no sé per casa.

Ciutadans Pédro Tenerife, Antoni del Singlot, J. M. Roig, Neribimbera, J. Casanova Ventura, Fidel Delfi, Gounella Poé, R. Muntané, Gerón Bet, J. Costa y Pomés, Sanch de Carbó, Antonet del Vendrell, J. C. Vila, Andreuhet dels Conills, Arturo d'Aragó, Victor Serras, R. Tor-Sarson, Escolà Vilafranqui, Tap de Suro, Un arrossaire vilafranqui, J. S. P. de Vilafresca, J. Totosa, Gera de Vilafanca, Jimera, J. B. M., Guadalopito Clatells, Amich dels Aucells, y P. Roig X.: —Inserem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutada E. Martí Giol: L'article stà molt bê —Jep de l'Arra: La compo-icio es fluxeta. —F. G. Catella: Va fer tart. —A. Ferreras A.: En la poesia hi ha algunes condicions, però resulta algo desigual. —F. Carreras: L'assumpcio es vulgar y la forma en qu'està escrit molt pedestre. —C. Mas y Jornet: ¿No podrà enviarne un' altra que anés millor? —T. Casto: En efecte, no es tot lo que liu; apliqueo als versos que 'ns envia. —Justo Liberal: No l'acabem d'entendre. —A. Ricó: No 'ns fa 'l pès. —J. X. P.: S'apropiaran y gracies. —J. Pujadas Truch: Idem idem. —J. Mallol: Lo mateix li dihem. —J. C. Montané: Es fluxet. —J. M. Bernis: Algo hi anirà: no podem dirli en aquest moment si tenim l'altra composició io —Cantor de Catalunya: Hi ha moltes incorreccions. —V. Andrés: Va bê; però haurà de corregir un vers: meos e ingressos no riman. —S. del Palau: Gracias per l'envio: esta bê. —August March: Idem. —Lluís G. Salvador: Idem. —A. Busquets Punset: La seva composició floraleja massa. ¿Per que no 'ns envia un' altra de mes apropiada? —A. de Vallors: No 'ns agrada prou. —P. Llaceria: Son incorrectes y massa pretenciosas. —Istacho: Anirà millor pel de LA CAMPANA que pel de la *Esquella*: envihin un' altre. —S. Borru Solé: Mirare de aprofitar. —V. Padros Vidal: Idem. —J. Almacellas: Los seus versos careixen d'expontaneitat, y ademés son incorrectes. —C. G. Redembach: No 'ns veym cançons de aprofitar res. —J. Campriu N.: L'article no té amènitat y 'ls conceptes ab tot y voler ser filòofichs son vulgars de sobra. —Lluís Vila: Moltes condicions resplandeixen en la composició; si estés mes condensada lluirà mes. —Simón de Mantua: Bonica composició per ser llegida entre amichs; però no per publicar. —J. Pont y Espasa: Rebuda la composició duplicada: procurarem complaure'l. —J. Grané Julià: va bê. —J. Carcassó: Idem. —F. Cana: Idem. —J. Alamaliv: No està mal; però està millor una mica mes condensat. —F. Llenas: Rebuda la composició: va bê. —E. Banús P.: L'article es manso y 'ls versos no van. —J. Torné: No 'ns acaba de fer 'l pès. —E. C.: Lo mateix li dihem. —Pep Batalha: Veurém de aprofitarho. —P. Vidal: Gracias per l' article: 'l publicarem.

LA TORNADA DEL PRESIDENT CARRILAYRE

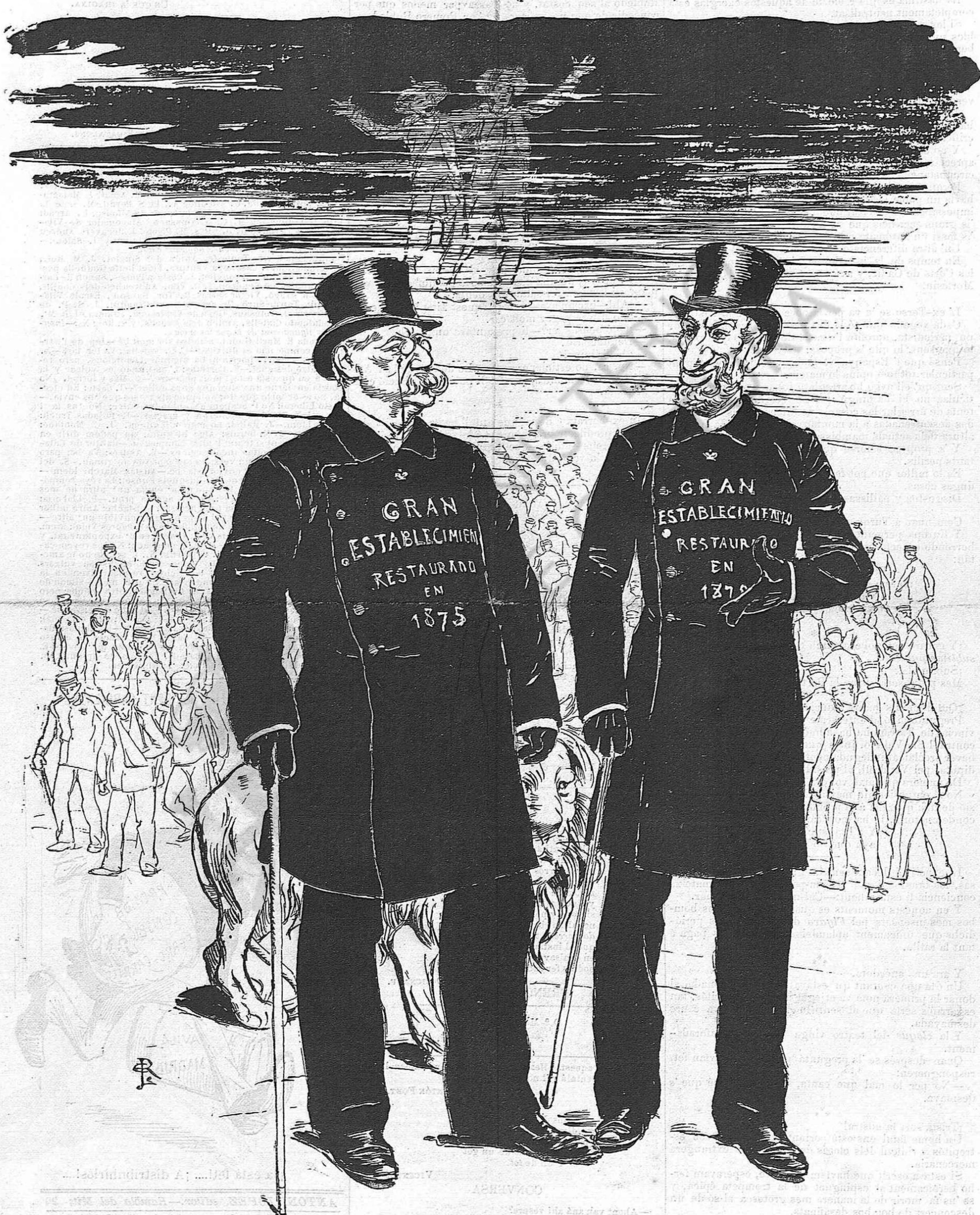
¡Ja está fet!.... ¡A distribuirlos!....

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj. 20

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

COM ELS QUE 'S PASSEJAN PER LA RAMBLA

ANUNCIS A LA INGLESA (per J. LLUIS PELLICER.)

—No s'hi amohini D. Antón: arreglat això del empréstit, la botiga marxará mentres duri.